ПРОЛЕТАРЕБО ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲥᲕᲔᲧᲜᲘᲡᲐ, ᲨᲔᲔᲠᲗᲓᲘᲗ!

ᲙᲝᲛᲔᲣᲜᲘᲡᲢᲘ

ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ ᲒᲐᲛᲝᲓᲘᲡ 1920 ᲬᲚᲘᲡ 3 ᲘᲕᲜᲘᲡᲘᲓᲐᲜ

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲣᲠᲘ ᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ, ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲣᲛᲐᲦᲚᲔᲡᲘ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲓᲐ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲗᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲝᲠᲒᲐᲜᲝ

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

№ 58 (19799) ᲡᲐᲛᲨᲐᲑᲐᲗᲘ, 10 ᲛᲐᲠᲢᲘ, 1987 ᲬᲚᲘ. ◆ ᲤᲐᲡᲘ 3 ᲙᲐ�პ.

კრიტიკა პრესაში

რამდენად არის იგი დასაბუთებული და რა რეაგირებას ახდენენ მასზე

სოციალისტური დემოკრატიის ნაცადი ინსტრუმენტი, აღინიშნა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის იანვრის პლენუმზე, არის კრიტიკა და თვითკრიტიკა. კრიტიკა გვეხმარება უკეთ ვიმუშაოთ და ვიცხოვროთ. იგი გვეხმარება სრულყოფილ საქმეგამოვლენილთ და გამოვიყენოთ რეზერვები.

ცენტრალური კომიტეტის პლენუმმა მსარი დაუჭირა მასობრივი ინფორმაციის საშუალებათა მეცადინეობას ჩვენს საზოგადოებაში კრიტიკისა და თვითკრიტიკის განვითარებისათვის, პარტიის XXVII ყრილობის შემდეგ აღებულმა საჯაროობის გაფართოების კურსმა მნიშვნელოვნად გააქტიურა ეფექტიანი მუშაობა, მათი მეცადინეობა მოწინავე გამოცდილების პრომაგანდირებისაკენ, ნეგატიური მოვლენების ყოველმხრივი ანალიზისაკენ. დღეს არ გამოდის გაზეთისა და ჟურნალის პრაქტიკულად არც ერთი ნომერი, რომ არ შეიცავდეს კრიტიკულ მასალებს. კრიტიკა ალარ არის დეფიციტური ფენომენი ტელევიზიის საუბრებსა და რადიოგადაცემებში. ამასთან განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა, როგორც წესი, ყველაზე ძირითად, საჭირბოროტო პრობლემებს, რომელთა გადაწყვეტაზე დამოკიდებულია ეკონომიკის, სოციალური სფეროს წარმატებული განვითარება, კომუნისტური აღზრდის ეფექტიანობა.

რა საკითხებზეა განსაკუთრებით საჭირო დღეს ჩვენი პრესის კრიტიკული გამოსვლები? ეს არის, უწინარეს ყოვლისა, პარტიული და სამეურნეო მუშაობის ნელი გარდაქმნა, რაც მთელ რიგ ადგილებში შეინიშნება. ეს არის არასაკმარისი ზრუნვა ადამიანთა, მათი შრომისა და ყოფის პირობებისათვის, ეს არის ჩვენი მორალის ნორმების, სოციალისტური დემოკრატიისა და დისციპლინის დარღვევა. მახვილ თვალს საჭიროებს წესის დეგენერაცია და კანდიდატობების შესრულებისადმი კონტროლი.

თემის აქტუალურობა კრიტიკის ქმედითობის მნიშვნელოვანი პირობაა. მაგრამ, არ თქმა უნდა, არა ერთადერთი. დიდი მნიშვნელობა აქვს ისეთ მოთხოვნებსაც, როგორიც არის ალალმართლობა, დაბალთუნება. კრიტიკა ყოველი ტრიბუნიდან, პრესაში კი განსაკუთრებით — ეს არის უაღრესად პასუხსაგები საქმე. აქ დაუშვებელია ბიბარად და მიახლოებთად წერა, უფქტების თაღლითურად დახატვა. და ხანამდვილისაგან სხვა გადახვევები. არ უნდა ვეტანებოდეთ ხენსაციებს, „ცხელ-ცხელი უფქტების“ ძიებას. ხიზუტე, ცხოვრების შესახამობა — ჩვენი ჟურნალისტიკის ურყევი ლენინური წესებია.

კრიტიკა — ეს არის ხიგნალი უკეთურობის შესახებ, რომელიც მოითხოვს შესახამისი ღონისძიებების განხორციელებას. ამიტომ მეტად მნიშვნელოვანია საკითხი: რა მომყვება ასეთ ხიგნალს? რა რეაქციას მოახდენენ ადგილობრივი ხელმძღვანელი ორგანოები?

პრესის კრიტიკულ გამოსვლაზე ყველაზე უტყუარი პასუხია კონკრეტული საქმე, ნაკლოვანებათა აღმოფხვრისათვის რეალური მეცადინეობა. მაგალითად, ბელორუსიის რესპუბლიკური გაზეთები რეგულარულად ანალიზებენ პარტიული კომიტეტების მუშაობას. ამ ბოლო დროს მათს ფურცლებზე იბეჭდება საფუძვლიანი მასალები გარდაქმნის მიმდინარეობის, მისი პირველი გამოცდილების, ზოგიერთი რაიონის საქმიანობაში არსებული ნაკლოვანებების შესახებ. ამ გამოსვლებს პრინციპულად დაუჭირა მხარი ბელორუსიის კომპარტიის ცენტრალურმა კომიტეტმა. განხორციელებულმა ღონისძიებებმა შესამჩნევად გააუმჯობესა საქმის ვითარება.

მაგრამ, პირდაპირ ვთქვათ, ყველგან ასე როდი ხდება, ჯერ კიდევ ხშირად კრიტიკა მიაჩნიათ არა საქმის შემწედ, არამედ მხოლოდ რაღაც გამაღიზიანებელ უფქტად, რომელიც გუნება-განწყობილებას აფუჭებს, დღესაც კი, როცა საოქმელი ბოლოდგა ითქვა.

პარტიული კომიტეტების ერთ-ერთი მუდმივი საზრუნავი ის არის, რომ უზრუნველყონ ადგილობრივი პრესის სიტყვის დიდი შედეგიანობა. სწორად აქცენტია აქ, სადაც ყველაზე მნიშვნელოვან კრიტიკულ გამოსვლებს კონტროლს უწესებენ საოლქო, საქალაქო ან რაიონულ კომიტეტში, თვალყურს ადევნებენ, რა ღონისძიებანი ხორციელდება, წესრიგისათვის მოუწოდებენ ამათ, ვინც საქმეან რეაგირებას არ ახდენს კრიტიკაზე. ყოველივე ეს აძლიერებს პრესის ავტორიტეტს და აღგვიძრავს საკრავლ ყურადღებით, პატივისცემით მოვეკიდოთ მის მასალებს.

რა თქმა უნდა, პრესაში კრიტიკის დონე პირდაპირ დამოკიდებულია იმაზე, თუ როგორ არის დაყენებული კრიტიკისა და თვითკრიტიკის საქმე ადგილობრივ პარტიულ ორგანიზაციებში, პარტიულ კომიტეტებსა და ბიუროებში.

ხოლო თუ პარტიული კომიტეტი გულგრილია ამისადმი, როგორ მოქმედებს კრიტიკა? თუ იგი არ მოამკითხავს ბიუროკრატებს, ფორმალისტებს, „წრილობით პასუხის გაცემის“ მოყვარულებს? ამის გამო მნიშვნელოვანი და ეტაპალური გამოსვლა არარად იქცევა. სიტყვა ფაქტობრივად უფასურდება. და ადამიანები თანდათან ეჩვეოდნენ, რომ სრულიადაც არ არის საჯაროებული სიტყვის საქმე მოსვეს.

დიახ, პრესის კრიტიკული ხმა და მისი ქმედითობა ბევრად არის დამოკიდებული იმაზე, რა პირობები შეუქმნა მას ადგილობრივმა ხელმძღვანელობამ. მაგრამ თვით ეფექტიანი ნებაყოფლობითი თანაშემწეობის — მუშაკორესპონდენტების არმიის. რაც უფრო ფართოა რედაქციის აქტივი, მით უფრო დიდია მისი ძალა. რედაქციებს, საგუშაგოები, მასობრივი მუშაობის სხვა ნაცადი ფორმები საგრძნობ შედეგებს გვაძლევს. უფრო ყურადღებით უნდა მოვეკიდოთ სარედაქციო ფოსტას, უფრო ხშირად გამოვიტანოთ იგი ჟურნალ-გაზეთების ფურცლებზე, გავაშუქოთ რადიოსა და ტელევიზიის გამოშვებანი.

პარტიას პრესა მიაჩნია გარდაქმნის აქტიურ მოსაწილედ. ჩვენში არ უნდა იყოს და არც შეიძლება იყოს კრიტიკისათვის დახურული ზონები, არ უნდა იყვნენ მისგან დაცული პირები — დიე, უფროს მეტი ძალით გაიხმოდეს საქმიანი და პრინციპული კრიტიკული სიტყვა, ამოძირკვავდეს ყოველგვარ დაბრკოლებებს ჩვენს გზაზე, ამასთან ხელს უწყობდეს საზოგადოების სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების დაჩქარებას.

ᲐᲠᲐᲕᲐᲠᲘ ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ
9 ᲛᲐᲠᲢᲘᲡ ᲛᲝᲬᲘᲜᲐᲕᲔ

„ᲙᲝᲛᲔᲣᲜᲘᲡᲢᲘᲡ“ ᲛᲘᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲘ

ᲔᲡ ᲓᲦᲔᲔᲑᲘ ᲡᲝᲤᲚᲐᲓ

ᲨᲐᲠᲨᲐᲜᲓᲔᲚᲘ ᲢᲔᲛᲞᲘᲡ ᲨᲔᲬᲠᲒᲘᲜ

ᲗᲔᲠᲯᲝᲚᲐ. (ᲡᲐᲯ. ᲙᲝᲠᲠ.). კარგად დათბუნებული ბოსლები, საკმაო უხვში და ფენიანი საკვები, პირუტყვის უკეთესი მოვლა-პატრონობა — აი, რა არის ახლა დამახასიათებელი თერჯოლის რაიონის მეცხოველეთა ფერმებისათვის, ამის წყალობით შარშანდელ შესაბამის პერიოდთან შედარებით იანვარში 40 ცენტნერით მეტი რძე მიეყიდა სახელმწიფოს. ამ საქმეში წარმატებები აქვთ სოფელ გოდოგანის, საზანოს, „წითელი ოქტომბრის“ ძეგრის, ალისუბნის კოლმეურნეობებს, რუფოთის, ქოგნარის საბჭოთა მეურნეობებს, რომელთა კოლექტივები ჩაბმული არიან ოქტომბრის სოციალისტური რეგოლუციის 70 წლისთავის აღსანიშნავ მეჯიბრეობაში.

ᲡᲐᲚᲮᲘᲜᲝᲔᲚᲗᲐ ᲖᲠᲐᲒᲔᲑᲨᲘ

ᲕᲐᲜᲘ. (ᲡᲐᲯ. ᲙᲝᲠᲠ.). სოფელ სალხინოს კოლმეურნეობის მევენახეები ამთავითვე უყრიან მყარ საფუძველს მიმდინარე წლის ბარაქიან მოსავალს.

მევენახეებმა მინერალური და ბუნებრივი სასუქები შეიტანეს 20 ჰექტარ ფართობზე, 10 ჰექტარზე მეტი ვაზი უკვე გასხლულია. მიმდინარეობს მეჩხერიანი ნაკვეთების აღდგენა. ვენახის საზამთროსაგაზაფხულო სამუშაოებში დაწინაურდნენ აპოლონ ხარძეიშვილის ბრიგადის მევენახეები, მათ შორის არიან მ. კოკუტაძე, ე. ორმოცაძე, ნ. ხუციძე, ო. ბაგნიძე და სხვები, რომლებიც ყოველდღიურ ნორმებს წარმატებით ასრულებენ.

ᲙᲐᲠᲢᲝᲤᲘᲚᲡ ᲗᲔᲡᲐᲕᲔᲜ

მარნეული (ᲡᲐᲯ. ᲙᲝᲠᲠ.). რაიონის საზოგადოებრივ მეურნეობებში შარშანდელთან შედარებით თითქმის სამი კვირით ადრე დაიწყო საადრეო კარტოფილის თესვა. პირველებმა გაიყვანეს მინდვრად ი.ავეანთი აგრეგატები „საბჭოთა კონსტიტუციის“ სახელობის საბჭოთა მეურნეობის შექანიზატორებმა სიიად ატაევმა და ბაჯიანელ დუშდურავამ, რომლებიც ოქტომბრის 70 წლისთავის აღსანიშნავ ვახტზე დგანან და დღიურ დავალებებს 120-130 პროცენტით ასრულებენ. დაწინაურდა აგრეთვე ფაშა სულეიმანოვის იჯარული ბრიგადა, რომელმაც საადრეო კარტოფილი უკვე 60 ჰექტარზე დათესა. მეურნეობის კოლექტივის მტკიცე გადაწყვეტილებაა კარტოფილის თესვა ვადაზე ადრე დაამთავროს.

მარნეულელმა მეკარტოფილეებმა მეთორმეტე ხუთწლედის პირველი წელი სასანელო მაჩვენებლებით გააცილეს. დაამზადეს 37 ათასი ტონა კარტოფილი — ათი ათასი ტონით მეტი წინა წელთან შედარებით. დიდი გადამეტებით შეასრულეს აგრეთვე საკავშირო ფონდში კარტოფილის გაგზავნის დავალება.

—წელს რაიონის საზოგადოებრივ მეურნეობებში საადრეო კარტოფილი დაითესება 2.780 ჰექტარზე, ნათესებს საუკეთესოდ მოვუვლით, გეგმით გათვალისწინებული 31 ათასი ტონის ნაცვლად სახელმწიფოს მივიყიდით 33 ათას ტონა „მეორე პურს“, აქედან საკავშირო ფონდში გავგზავნით 18 ათას ტონა კარტოფილს, ღირსეული ნობათით შეეგებებით ოქტომბრის 70 წლისთავის დიად დღესასწაულს, — თქვა პარტიის მარნეულის რაიკომის პირველმა მდივანმა ქამილ მამედოვმა.

ᲤᲔᲠᲛᲔᲑᲨᲘ ᲓᲝᲚᲘᲐ

ᲓᲝᲚᲘᲐ შირაქის ზამთრის საძოვრებზე, სადაც ახლა წითელწყაროს რაიონის სოფელ ზემო მაჩხაანის ლენინის ორდენოსანი კოლმეურნეობის ფარები ჰყავთ.

მეურნეობები კარგად მოემზადნენ ამ მნიშვნელოვანი სასოფლო-სამეურნეო კამპანიისათვის. ფერმაში დამატებით გაგზავნეს მუშაკები, საკმარისი აქვთ საკვები, აშენდა საკვები საამქროები.

მოწინავე ბრიგადებმა გააჩაღეს შეჯიბრება ყოველ ას ნერგზე გამით გათვალისწინებული 84-ის ნაცვლად 95-100 ბატკნის შენარჩუნებისათვის. დოლი გაჩაღდა აგრეთვე სოფლების ჯაფარიძის, მარზაანის, არბოშაკის, ოზაანის კოლმეურნეობათა ფერმებში.

(ᲡᲐᲥᲘᲜᲤᲝᲠᲛᲘ).

ᲠᲫᲘᲡ ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲞᲠᲝᲓᲣᲥᲪᲘᲐ

ᲠᲫᲘᲡ ნაწარმს კიდევ ერთი ახალი პროდუქცია — საწარმოო გაერთიანება „თბილისრძემ“ სავაჭრო ქსელს გაუგზავნა ახალი ნაწარმი — მუყაოს კოლოფებში დაფასოებული შემავსებლიანი კეფირი.

ამით საწარმოს მიერ გამოშვებული პროდუქციის ასორტიმენტმა თერთმეტ დასახელებას მიაღწია. თუ ახალი სახეობის ნაწარმი მომხმარებელს მოეწონება, გაერთიანება მზად არის მთლიანად დააკმაყოფილოს ამ საქონელზე მაღაზიების განაცხადები.

ᲙᲝᲛᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲣᲚ-ᲐᲮᲐᲚᲒᲐᲖᲠᲓᲣᲚᲘ ᲑᲠᲘ�გᲐᲓᲘᲡ ᲗᲐᲕᲙᲐᲪᲘ

ᲛᲐᲚᲮᲐᲖᲘᲡ ᲥᲐᲩᲚᲘᲨᲕᲘᲚᲘᲡᲐ საშუალო სკოლის დამთავრების შემდეგ ბაკურიანის საბჭოთა მეურნეობა-ტექნიკუმში გაგრძელა სწავლა. 1982 წელს მებაღე-მევენახე აგრონომის დიპლომით დაბრუნდა გურჯაანის მევენახეობის საბჭოთა მეურნეობაში. შრომისმოყვარე ახალგაზრდა კომკავშირულ-ახალგაზრდულ ბრიგადას ჩაუდგა სათავეში და მალე მოწინავე გახდა.

როგორც მეურნეობის დირექტორმა ი. ნიბლაძემ გვითხრა, მალხაზის ბრიგადაში 25 ახალგაზრდა გაერთიანებული. ავდრის მიუხედავად შარშან მან 10 ჰექტარზე 50 ტონის ნაცვლად 67 ტონა ყურძენი მიიღეს.

ბუკეთი შრომით დაიწყეს მიმდინარე წელი. თავდადებული გარჯის მაგალითს უწევენებს ბრიგადირი მ. ქაჩლიშვილი თავისი ბრიგადის წევრებს. ყოველდღიური დავალებები ნორმის დიდი გადაჭარბებით სრულდება. ამ დღეებში ბრიგადამ მთლიანად დაამთავრა სხვა და სხვა საგაზაფხულო სამუშაოებისათვის ემზადება.

ᲡᲣᲠᲐᲗᲘᲡ ᲥᲕᲔᲨ: მ. ქაჩლიშვილი ვაზის სხვლისას.
Მ. ᲒᲔᲠᲒᲘᲣᲠᲘᲡ ᲤᲝᲢᲝ.

ᲛᲗᲚᲘᲐᲜᲐᲓ ᲐᲕᲘᲗᲕᲘᲡᲝᲗ ᲡᲐᲬᲐᲠᲛᲝᲝ ᲡᲘᲛᲫᲚᲐᲕᲠᲔᲑᲘ

ᲣᲖᲠᲣᲜᲕᲔᲚᲕᲧᲝᲗ ᲝᲠᲪᲕᲚᲘᲐᲜᲘ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲐ

ᲛᲔᲝᲠᲔ ცვლა მუშაობას ღამის 2 საათზე ამთავრებს. ამ დროს კი საქალაქო ტრანსპორტი უკვე აღარ მუშაობს და თბილისის „ჩარხმშენებლის“ საწარმოო გაერთიანების 273 მუშის შინ დაბრუნება არც თუ იოლია. მართალია, გაერთიანების მეთაურ ქარხანას ჰყავს საკუთარი ავტობუსი, მაგრამ მან რომ ღამის ორ საათზე მუშების რიგრიგობით გადაყვანა დაიწყოს, მათი ბოლო ჯგუფი, ალბათ, შინ გათენებისას მიაღწევს. მუშა-მოსამსახურეები ხომ ქალაქის სხვადასხვა რაიონში ცხოვრობენ.

ახლა, როცა 2178 მუშიდან მეორე ცვლაში მხოლოდ 273-ია დასაქმებული, ეს საკითხი ჯერ მთელი სიმწვავით არ წამოჭრილა, მაგრამ უახლოეს მომავალში კიდევ 400-ზე მეტი კაცი გადავა მეორე ცვლაში და მაშინ უკვე პრობლემას ველარსად გაექცევი.

ამგვარი და კიდევ სხვა არანაკლებმნიშვნელოვანი პრობლემების გადაჭრა უძღვის წინ გაერთიანების სრულ ორცვლიან სამუშაო რეჟიმზე გადასვლას. არადა, ორცვლიანი მუშაობის რეჟიმი გაერთიანებას ჰაერივით სჭირდება. ასე მიაჩნიათ ტექნოლოგებს და აი რატომ:

დანადგარების 52 პროცენტს აქ 20 წელზე მეტია ექსპლოატაციას უწევენ და მათი საბალანსო ღირებულება დღეისათვის ნულს გაუტოლდა. ისინი ჩამოსაწერია, მოძველდნენ ფიზიკურად და მით უმეტეს მორალურად.

შარშან, სამინისტროს დავალებით, გაერთიანებაში უნდა ჩამოეწერათ 228 მოწყობილობა, მაგრამ ჩამოწერეს მხოლოდ 76. ეს მოხდა იმიტომ, რომ არ ჰქონდათ ტექნიკის შესაძენი თანხები. წლეულს უნდა ჩამოიწეროს 148 ჩარხი და მათ ნაცვლად დაიდგას მხოლოდ 53, რაც ცხადია, სრულიადაც არ არის საკმარისი.

აქედან კი გასაგები ხდება, თუ რაოდენ აუცილებელია საწარმოსათვის სრულ ორცვლიან სამუშაო რეჟიმზე გადასვლა. ეს კი არც იოლია. რასაკვირველია, ტექნოლოგიური მომზადება განსაკუთრებულ სიძნელეებთან არ არის დაკავშირებული, მაგრამ თავს იჩენს სხვა რთული პრობლემები, რომლებიც უნდა გადაიჭრას და რაც შეიძლება მალე. საამისოდ ქარხნის ადმინისტრაციას დიდი მოსამზადებელი სამუშაოების შესრულება მოუწევს. სრულ ორცვლიან სამუშაო რეჟიმზე გადასვლის მთელი სირთულე, როგორც შრომისა და ხელფასის განაყოფიერებაში მიაჩნიათ, მატერიალურ ანაზღაურებას ეყრდნობა. დღეს საწარმოში მუშა 8 საათის ნაცვლად 10-12 საათს შრომობს და თვეში ოთხას-ხუთას მანეთს იღებს. შემდგომისათვის პირველი ცვლა დღის ხუთის ნახევარზე წავა დასასვენებლად. ცხადია, ალარ იქნება განუკითხობა. 12 საათს რომ კაცი იმუშავებს, აბა რა ხარისხიან პროდუქციას გამოუშვებს იგი!

მაშ წაადგებს მატერიალურად ის კაცი, რომელიც 10-12 საათს მუშაობდა? არ წაადგებს. დიახ, არ წაადგებს, თუ თავის მოვალეობას კეთილსინდისიერად შეასრულებს. ჯერ ერთი, მას ხელფასი ემატება (20-25 პროცენტით), მეორეც — ძალაში შედის სტიმულირების ახალი ფორმები. სწორედ პირველ ცვლაში უნდა გამოთავისუფლდეს ის 400 კაცი, რომლებიც მეორე ცვლაში იმუშავებენ.

აი ახლაა საჭირო ახსნა-განმარტებითი მუშაობის გაძლიერება. ზოგს, ცხადია, საქმიანობის ახალი წესი ალარ მოეწონება, პირველ ხანებში შეიძლება ალარ ჰქონდეს ისეთი დიდი ანაზღაურება, როგორც ადრე. საჭიროა ყველას გავაგებინოთ, რომ ასე მუდამ არ გაგრძელდებოდა, შრომის ნორმირებაში ბოლოს და ბოლოს წესრიგი უნდა დამყარებულიყო. სამეურნეო ანგარიში, პროდუქციის სახელმწიფო მიღება, ახლებური მუშაობის სხვა ფორმები და მეთოდები თვითფინანსებისა და თვითნებობის პირობებში ვერ იარსებებს, დაჰკარგავს მნიშვნელობას.

სამაგიეროდ ᲛᲐᲥᲛᲘᲐᲜᲝᲑᲘᲡ ახალი პირობები უზრუნველყოფს სამართლიანობას, შრომის ობიექტურ განაწილებასაც და ანაზღაურებასაც. საწარმოში ახლა მუშავდება დებულება, რომელიც ითვალისწინებს მრავალმხრივ მატერიალურ სტიმულირებას საერთოდ და, კერძოდ, კვალიფიციური შრომისათვის შემოიღებენ შეღავათებს მეორე ცვლაში მომუშავეებისათვის.

ახლა მთავარია გაერთიანების ადმინისტრაციამ მთელი სერიოზულობით, ღრმად, კომპეტენტურობით განიხილოს და მოაგვაროს სამეურნეო ანგარიშზე გადასვლასთან დაკავშირებული პრობლემები, ყველაფერი იღონოს კადრების, მით უმეტეს კვალიფიციური მუშების შენარჩუნებისათვის.

დღეისათვის გაერთიანებაში 1238 დანადგარიდან პირველ ცვლაში დატვირთულია ყველა, მეორეში — 241, ცვლაობის კოეფიციენტი 1,2 შეადგენს, წლის დამლევისათვის ეს მაჩვენებელი 1,35-მდე, ხოლო ხუთწლედის ბოლოსათვის — 1,58-მდე უნდა გაიზარდოს. რაც შეეხება დიდმწარმოებლურ ჩარხებს, მათი ცვლაობის კოეფიციენტი წლის დამლევისათვის 1,68-ს მიაღწევს და 1990 წლისათვის 1,92-მდე გადიდდება.

სრულ ორცვლიან სამუშაო რეჟიმზე გადასვლა ხელს შეუწყობს გაერთიანების ქრონიკული ჩამორჩენის დაძლევას და იმედია მის კოლექტივს მოწინავეთა რიგებში ჩააყენებს.

ნ. ᲚᲣᲠᲡᲛᲐᲜᲐᲨᲕᲘᲚᲘ.

ᲓᲐᲕᲘᲬᲧᲔᲗᲗ ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲣᲚ-ᲢᲔᲥᲜᲘᲙᲣᲠᲘ ᲞᲠᲝᲒᲠᲔᲡᲘ

ᲑᲣᲚᲘᲒᲣᲚᲘᲡ შახტებში უფრო ფართოდ ინერგება ახალი სამმუშაო სამთო მექანიზმები. ლენინის სახელობის შახტის მიწისქვეშეთში უკვე დამკვიდრდა დისტანციური სიგნალიზაცია, შახტის დისპეტჩერს ჯიხურიდან შეუძლია თვალყური ადევნოს საკვებტილაციო დანადგარების და მექანიზმების ნორმალურ მუშაობას. აქ მეშახტეთა უსაფრთხო შრომის სამსახურში ჩადგა აპარატურა, რომელიც გვირაბში გაზის მომატების შემთხვევაში გამორთავს ელექტროენერგიას და აჩერებს სამთო სამუშაოთა მთელ პროცესს. ეს მათ თავიდან აიცილებს მოსალოდნელ საფრთხეს.

ორჯონიკიძის სახელობის შახტაში დაინერგა აღმავალი გვირაბების გამყვანი დიდი დიამეტრის საბურღი მექანიზმი, რომელიც აჩქარებს გამკვეთი გვირაბის გაბურღას, გარდა ამისა, უზრუნველყოფს მეშახტის მუშაობის დიდ სიღრმეზე, ასევე შახტის ქვანახშირის მამდიდრებელ ფაბრიკაში შარშან განხორციელდა დიდი სარეკონსტრუქციო სამუშაოები, ძველი დამლეკი მექანიზმები შეიცვალა უფრო დიდმწარმოებლური, ახალი დანადგარებით, რამაც დააჩქარა ენერგეტიკული კონცენტრატის გამოშვება.

ქვანახშირის ფენების მექანიზებული კომპლექსით დამუშავება ახალი არ არის, მაგრამ ტყიბულის გეოლოგიურ პირობებში მისი გამოყენება თითქმის შეუძლებელი იყო. ამ ტექნიკური სიახლის ათვისებაში თავისი სიტყვა თქვა ი. მინდელის სახელობის შახტის კოლექტივმა. აქ შექმნეს ექსპერიმენტული საექსპლოატაციო უბანი, სადაც გამოსცადეს დონეკიდან ჩამოტანილი ომინგრავი კომპლექსი, ხანგრძლივმა ძიებამ კარგი ნაყოფი გამოიღო. ქვანახშირის ლავის მექანიზებული კომპლექსით დამუშავების ცდა წარმატებით დაგვირგვინდა. შარშან ამ სიახლის გამოყენებით აქ 67 ათას ტონაზე მეტი ქვანახშირი ამოიღეს. კომპლექსის მემანქანეს, ნოვატორ მეშახტეს გ. გაპრელიანს საქართველოს სსრ სახელმწიფო პრემიის ლაურეატის წოდება მიენიჭა. აღნიშნულ შახტში დიდი საქმე იყო მეორე სიახლის დანერგვაც. ღრმა პორიზონტზე ამოქმედდა სამთო დანადგართა კომპლექსი. ეგრეთ წოდებული სასკიპე ჭაური, რომელმაც შეამცირა მონგრეული ქვანახშირის ტრანსპორტირების გრძელი გზა, დაჩქარდა საშახტო ვაგონების ბრუნვა, რამაც საწარმოს დიდძალი მოგება მისცა, სხვა ბევრი ტექნიკური სიახლეც დაინერგება წელიწადს. ლენინის სახელობის შახტში უკვე მიიღეს ქვანახშირის მომგრეველი ახალი მექანიზებული კომპლექსი, შახტის განვითარების გეგმით იგი მესამე სამთო ჰორიზონტის მეორე საექსპლოატაციო უბანში დაინერგება. გვირაბგამყვანთა ორმა ბრიგადამ უკვე დაიწყო საეციალური სამთო გვირაბის გაყვანა. მიწის ზედაპირიდან კომპლექსი ამ გვირაბში გადაინაცვლებს. იგი სამრეწველო გამოცდის ჩაბარების შემდეგ ქვანახშირის საუკუნოვან ფენებს შეერკინება. ასევეიგე კომპლექსი დაინერგება აგრეთვე ორჯონიკიძის სახელობის შახტში, რაც მნიშვნელოვნად გაზრდის ქვანახშირის მექანიზებულ ამოღებას, გაადვილებს მის ხარისხს, ამასთან მნიშვნელოვნად გაიაფებს მოპოვებული პროდუქციის თვითღირებულებას. რაც მთავარია, ეს მექანიზმები თავის მხრებზე გადაიტანენ იმ მძიმე სამუშაოებს, რომლებსაც პრიმიტიული იარაღებით ასრულებენ.

Გ. ᲪᲘᲠᲘᲙᲘᲫᲔ,
„ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲘᲡ“ ᲡᲐᲯ. ᲙᲝᲠᲠ.

ᲡᲘᲐᲮᲚᲔᲜᲘ ᲨᲐᲮᲢᲔᲑᲨᲘ

ᲒᲐᲠᲓᲐᲥᲛᲜᲐᲨᲘᲐ ᲨᲔᲜᲘ ᲐᲓᲒᲘᲚᲘ, ᲙᲝᲛᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲝ

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲐᲚᲙᲙ XXXIII ᲧᲠᲘᲚᲝᲑᲐ

ᲧᲠᲘᲚᲝᲑᲘᲡ 1465 დელეგატიდან თითოეულს შესაძლებლობა ჰქონდა გამოსულიყო. მიკროფონები მარტო ტრიბუნებზე კი არა, დარბაზშიც იდგა, რომელიც გულისხმიერად რეაგირებდა ყოველ სიტყვაზე. უუმსჯელესობის ყოველგვარ ცდას მაშინვე აღკვეთდნენ. საგანგებოდ მხურვალედ უკერძოდნენ მხარს იმათ, ვინც მომთხოვნელად აანალიზებდა, თუ როგორ ცხოვრობდა გუშინ, რით ცხოვრობს დღეს, რა ამოცანებს განსაზღვრავს სამომავლოდ.

ეს იყო ნამდვილად კოლექტიური სჯა-ბაასი, რომელშიც მწვავედ დაუპირისპირდა ერთმანეთს ორი პოზიცია — საქმის დეკლარაცია და საქმის სამსახური. ყოველი გამოსვლა გამსჭვალული იყო პარტიის XXVII ყრილობის, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1987 წლის იანვრის პლენუმის სულისკვეთებით, რომელმაც დააკონკრეტა პარტიისა და ხალხის პოლიტიკური საქმიანობის მთელი ფრონტი გარდაქმნის ამოცანები, ზუსტად განსაზღვრა კომკავშირის, ახალგაზრდობის როლი და ადგილი რევოლუციურ გარდაქმნათა განხორციელებაში.

ᲕᲖᲐᲠᲓᲚᲝᲗ ᲜᲐᲛᲓᲕᲘᲚᲘ ᲛᲔᲣᲠᲜᲔ

ᲐᲮᲐᲚᲒᲐᲖᲠᲓᲝᲑᲐ პიროვნების აყვავების დროა, როცა განსაკუთრებით მკაფიოდ ვლინდება ადამიანის ფაქტორი, აზრის გამბედაობა, ენთუზიაზმი, დიდი დინამიზმი. ეს შესანიშნავი ხანაა, როცა ადამიანი ვერ ეგუება უძრაობას, ჩამორჩენილობას, უსამართლობას, რომელთა წინააღმდეგაც ჩვენმა ლენინურმა პარტიამ გადამწყვეტი და შეურიგებელი ბრძოლა გააჩაღა პარტიის ცენტრალური კომიტეტის აპრილის პლენუმისა და სკკპ XXVII ყრილობის შემდეგ. ამიტომაც ჩვენმა კომკავშირმა, მთელმა საბჭოთა ახალგაზრდობამ თავის ღვიძლ საქმედ აღიქვეს გარდაქმნა. იგი მთლიანად ეხმიანება მის საუკეთესო აზრებს, სულისკვეთებასა და მისწრაფებებს.

გარდაქმნა მჭიდროდ არის დაკავშირებული შემკვიდრეობითობასთან — პოლიტიკაში, ეკონომიკაში, საზოგადოების სულიერ ცხოვრებაში, ხაზგასმით აღინიშნა ყრილობაზე. დღეს თაობათა ცვლას თან ხდევს მრავალი სოციალურ-ფსიქოლოგიური ორიენტირის, მართვისა და მეურნეობრიობის მექანიზმის შეცვლა. არ არის მზამზრეული რეცეპტები, არ არის უდავო გადაწყვეტილებანი. და განსაკირი არ არის, რომ ბევრი გამოცდილი კადრი ზოგჯერ ახალგაზრდობასთან თანაბარ პირობებში აღმოჩნდება ხოლმე. ლენინის დირექტივებს პრესის ავტორიტეტს და აღგვიძრავს საკრავლ ყურადღებით, პატივისცემით მოვეკიდოთ მის მასალებს.

რა თქმა უნდა, პრესაში კრიტიკის დონე პირდაპირ დამოკიდებულია იმაზე, თუ როგორ არის დაყენებული კრიტიკისა და თვითკრიტიკის საქმე ადგილობრივ პარტიულ ორგანიზაციებში, პარტიულ კომიტეტებსა და ბიუროებში.

ხოლო თუ პარტიული კომიტეტი გულგრილია ამისადმი, როგორ მოქმედებს კრიტიკა? თუ იგი არ მოამკითხავს ბიუროკრატებს, ფორმალისტებს, „წრილობით პასუხის გაცემის“ მოყვარულებს? ამის გამო მნიშვნელოვანი და ეტაპალური გამოსვლა არარად იქცევა. სიტყვა ოქტომბრიდან უფასურდება. და ადამიანები თანდათან ეჩვეოდნენ, რომ სრულიადაც არ არის საჯაროებული სიტყვის საქმე მოსვეს.

დიახ, პრესის კრიტიკული ხმა და მისი ქმედითობა ბევრად არის დამოკიდებული იმაზე, რა პირობები შეუქმნა მას ადგილობრივმა ხელმძღვანელობამ. მაგრამ თვით ეფექტიანი ნებაყოფლობითი თანაშემწეობის — მუშაკორესპონდენტების არმიის. რაც უფრო ფართოა რედაქციის აქტივი, მით უფრო დიდია მისი ძალა. რედაქციებს, საგუშაგოები, მასობრივი მუშაობის სხვა ნაცადი ფორმები საგრძნობ შედეგებს გვაძლევს. უფრო ყურადღებით უნდა მოვეკიდოთ სარედაქციო ფოსტას, უფრო ხშირად გამოვიტანოთ იგი ჟურნალ-გაზეთების ფურცლებზე, გავაშუქოთ რადიოსა და ტელევიზიის გამოშვებანი.

პარტიას პრესა მიაჩნია გარდაქმნის აქტიურ მოსაწილედ. ჩვენში არ უნდა იყოს და არც შეიძლება იყოს კრიტიკისათვის დახურული ზონები, არ უნდა იყვნენ მისგან დაცული პირები — დიე, უფროს მეტი ძალით გაიხმოდეს საქმიანი და პრინციპული კრიტიკული სიტყვა, ამოძირკვავდეს ყოველგვარ დაბრკოლებებს ჩვენს გზაზე, ამასთან ხელ

გარდაქმნაშია შენი აღგილი, კომკავშირო

(დასასრული)

ბევრი პრობლემაა სასურსათო პროგრამის რეალიზაციაშიც. აგროსამრეწველო კომპლექსის ბევრ დარგში და განსაკუთრებით სოფლის მეურნეობაში შრომობენ უპირატესად 50 წელს გადაცილებული ადამიანები. სად არის ამ მონაცვლობა? რა კეთდება ამ ტენდენციის დასაძლევად? საქართველოს ალკკ ცენტრალურმა კომიტეტმა, მაგალითად, მეცხოველეობა რესპუბლიკის კომკავშირის დამკვრელურ ფრონტად გამოაცხადა. ბოლო ორ წელიწადში დარგში კომკავშირული საგუნრებით გაიგზავნა დაახლოებით ოთხი ათასი კაცი. მაგრამ ორ-სამ თვეში ქალაშვილები და ჭაბუკები იცვლიან პროფესიას. მათი რიცხვი კი არ იზრდება, წლითიწლობით მცირდება.

ბოლო წლებში სოფლად ოჯახების მკვეთრად გაზრდილი მატერიალური შეძლება, სამწუხაროდ, ახალგაზრდობისთვის სტიმული არ გამხდარა. პირიქით, მან გადაადგილია ზოგიერთი სოციალურ-ზნეობრივი ორიენტირი და ბევრს ცხოვრებაში ადვილი გზების ძიებისაკენ უბიძგა. ამ საკითხს რაც შეიძლება დიდი ყურადღება უნდა დაუთმონ მეცნიერებმაც, პარტიულმა, კომკავშირულმა ორგანოებმაც. მით უმეტეს, რომ სუსტი დამკვიდრება დაკავშირებულია იგრეთვე შრომის არასამართლად სრულყოფილ პირობებთან, მატერიალური და მორალური წახალისების მოძველებულ ფორმებთან. უნდა მივაღწიოთ იმას, ხაზგასმით აღინიშნა ყრილობაზე, რომ ყოველ რაიონში, ყოველ მეურნეობაში ჩამოყალიბდეს კომკავშირულ-ახალგაზრდული კოლექტივები, შეუქმნან მათ მუშობის ყველაზე ხელშემწყობი პირობები, მით უმეტეს, რომ დღეს იგროსამრეწველო კომპლექსში არის სამეურნეო ინიციატივისა და თვითმმართველობის განვითარების ყველა საჭირო ორგანიზაციული და სამართლებრივი წანამძღვარი. უფრო აქტიურად უნდა ჩაებას საქმეში თვით სახალგრომრეწვის კომკავშირული ორგანიზაციაც, რომელიც უნდა გადაიქცეს სოფლად კომკავშირული მუშობის თვისებურ მეთოდიურ ცენტრად.

პარტიამ მოითხოვა ძირეულად შეეცვალოთ დამოკიდებულება მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესისადმი, წარმოების ტექნიკური განახლების საკითხებისადმი. და კომკავშირი მისთვის ჩვეული ენერგიულობით უნდა ჩაებას ამ დიდმნიშვნელოვან საქმეში, იაროს კომპლექსური შემოქმედებითი კოლექტივების შექმნის გზით, მიაღწიოს, რომ ყოველი ახალგაზრდა მეცნიერი, მუშა და სპეციალისტი, ყოველი სტუდენტი, მომავალი ინჟინერი აუცილებლად იყოს ჩაბმული ახალი ტექნიკის შექმნისათვის მუშაობაში.

უდიდეს რეზერვებს ვერ ვიყენებთ მეცნიერ ახალგაზრდობასთან მუშაობაში. საქმე იქამდე მიგიდა, რომ ახლა ახალგაზრდებს ვუწოდებთ 40 წლის მეცნიერებს. არც არის გასაკვირი. რესპუბლიკაში 40 წლამდე ასაკის ათ მეცნიერებათა დოქტორსაც კი ვერ იპოვით. ხუთ პროცენტს არ აღემატება 35 წელზე ახალგაზრდა მეცნიერებათა კანდიდატების ხვედრითი წილი. ეს საკითხები მხედველობის არიდან რჩებათ უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების სამინისტროსაც, მეცნიერებათა აკადემიასაც, საქართველოს ალკკ ცენტრალურ კომიტეტთან არსებულ ახალგაზრდა მეცნიერთა და სპეციალისტთა საბჭოსაც.

ჩვენ გვაქვს სტუდენტური საკონსტრუქტორო ბიუროების შემოქმედებითი საქმიანობის, უმაღლესი სასწავლებლების კათედრებსა და საპრობლემო ლაბორატორიებში ახალგაზრდობის ნაყოფიერი მუშაობის საინტერესო მაგალითები. და მაინც საქართველოს ვ. ი. ლენინის სახელობის პოლიტექნიკურ ინსტიტუტშიც კი სამეურნეო-სახელშეკრულებო და სახელმწიფო-საბიუჯეტო თემების შესრულებაში მონაწილეობს მხოლოდ ყოველი მესამე სტუდენტი. ხოლო თბილისისა და აფხაზეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტებში ეს მაჩვენებელი 10 პროცენტს არ აღემატება. უარესი მდგომარეობაა სხვა უმაღლეს სასწავლებლებში, მათ შორის სასოფლო-სამეურნეო პროფილის სასწავლებლებში. ამოცანა ის არის, რომ უფრო გარკვევით განვსაზღვროთ ახალგაზრდა მეცნიერთა კადრების, ისევე როგორც უმაღლესი სასწავლებლების მეცნიერების როლი მიზნობრივ კომპლექსურ პროგრამებში, გავხადოთ უმაღლესი სასწავლებელი მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის ერთ-ერთი საკვანძო რგოლი.

სტუდენტი ერთ-ერთი ყველაზე გათნელებული, ინიციატივიანი და შემოქმედებითი რაზმია. და . აქ სასწავლო-აღმზრდელობითი პროცესის დემოკრატიზაცია, თვითმოქმედებისა და თვითმმართველობის განვითარება განსაკუთრებით დამაჯერებლად უნდა ვლინდებოდეს. სულ ნახევარი წელია გრძელდება ექსპერიმენტი ბაგების სტუდქალაქში, შედეგები კი უკვე ნათლად ჩანს. საკითხთა მთელ კომპლექსს სტუდენტთა საბჭო არეგულირებს. შესამჩნევად გაუმჯობესდა სავაჭრო და საყოფაცხოვრებო მომსახურება, რადგან ახლა აქ თვით სტუდენტები არიან დასაქმებული.

ამას წინათ საბურთალოს რაიონის საკოლმეურნეო ბაზრის ბაზაზე შეიქმნა სასწავლო-სამრეწველო საწარმო. რა მოჰყვა ამას? თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეკონომიკის ფაკულტეტის სტუდენტება, საბჭოთა ვაჭრობის ტექნიკუმისა და კულინარიული სასწავლებლების მოსწავლეები მშვენივრად ორთმევენ თავს კონტროლიორების, მოლარეების, მეკუპონეების მოვალეობას. არადა რამდენს ვებრძოდით წინათ ბაზრის საქმისნებს, გამომძალველებს, ფიზიკოსებსა და ქალაქელი მომხმარებლის მყვლეფელებს, ეფექტს კი მხოლოდ ეპიზოდურს ვაღწევდით. საკმარისი გახდა ისინი სტუდენტებით შეგვეცვალა, თუმცა ამ საქმეს ბევრი მოწინააღმდეგე და ოპონენტი ჰყავდა, — რომ საქმე სხვადასხვარად წარმართულიყო. ეს გვიამედებს, გვაწყმუნებს, რომ კარგი, ზნეობრივად მტკიცე ახალგაზრდობა ჯეგუაკ. რომლისთვისაც უცხოა კერძომესაკუთრული მისწრაფებები. მაშასადამე, მისადმი ნდობა საზოგადოების გარდაქმნისა და გაჯანსაღების უმნიშვნელოვანესი პირობაა.

სამწუხაროდ, არის დარგები, ითქვა ყრილობაზე, რომლებსაც ცირფესვიანი განახლება სჭირდება. ვაჭრობასა და საყოფაცხოვრებო მომსახურებაში, მაგალითად, ახალგაზრდების სუსტი ფენა არ გვაძლევს საშუალებას სათანადოდ განვამტკიცოთ კომკავშირული ორგანიზაციები, ავამაღლოთ პოლიტიკურ-აღმზრდელობითი მუშაობის დონე. ბევრი დამწყები მუშაკი უსინდისო, უპატიოსნო ადამიანების გავლენის ქვეშ ექცევა, შინაგან გადაგვარებას განიცდის. მარტო 1981-1985 წლებში ცეკავშირის სისტემის ახალგაზრდა მუშაკებმა დაიტაცეს და გაფლანგეს დაახლოებით მილიონი მანეთი სახელმწიფო სახსრები, ამასთან მრავალი მთგანი კომკავშირელი იყო. ამიტომ მომსახურების სფეროს კარდინალური გაახალგაზრდავება პრინციპულად დიდმნიშვნელოვანი ამოცანაა, ხაზგასმით აღინიშნეს ორატორებმა.

ისევე როგორც საკუთრივ სხვა დარგებისაც, კადრების რეზერვთან დაკავშირებით ძმიმე მდგომარეობაა ამიერკავკასიის რკინიგზაზე, სადაც საპენსიო ასაკის ადამიანები ორჯერ მტია, ვიდრე საშუალოდ გზების ქსელში. ასეთივე მდგომარეობაა საქართველოს სამოქალაქო ავიაციის სამმართველოში. არადა, ვინ უნდა აითვისოს ახალი ტექნიკა, რომელიც ცვლის ახლანდელ მანქანებს? კომკავშირმა, როგორც ეს იყო 30-იან წლებში, უნდა აკისროს ავიაციისადმი შეფობა.

შრომითი კოლექტივების ჩამოყალიბება და გაახალგაზრდავება ძალზე მნიშვნელოვანი, რთული პროცესია. იგი ყრილობაზე განხილეს სხვა პრობლემებთან კომპლექსით. კერძოდ, საქმე შეეხო ახალგაზრდობის მნიშვნელოვანი ნაწილის ჰიპერტროფირებულ მასწრაფებას, რადაც უნდა დაუჯდეს მიიღოს უმაღლესი განათლება.

დიახ, იყო დრო, როდესაც ამას ყოველმხრივ ხელს ვუწყობდით, ვინაიდან ეს დაკავშირებული იყო ეკონომიკის, ტექნიკის, ეროვნული კულტურის აღმავლობასთან. მაგრამ დღეს ბევრისათვის დიპლომის მიღება მხოლოდ და მხოლოდ პრესტიჟის საკითხი გახდა, განხდა განსხვავება სპეციალისტების მომზადებასა და სახალხო მეურნეობის მოთხოვნილებებს შორის. და, რაც მთავარია, სრულიად არ გვაძაყოფილებს მათი კვალიფიკაციისა და ცოდნის დონე. ეს ეხება ეკონომიკურ, საინჟინრო, ჰუმანიტარულ სპეციალობებსაც. გამოიკვეთა არაჯანსაღი ტენდენციები, როცა მედიკოსობისა და იურისტობის მსურველთა რიცხვი, მაგალითად, 10-15-ჯერ აღემატება საჭიროებას. ისევე დამოკიდებულების მიღმა კი იფარება ბევრი ჩრდილოვანი მოვლენა. ამავე დროს სწორედ ეს პროფესიები განსაზღვრავს ჩვენი საზოგადოების ფიზიკურ და ზნეობრივ სიჯანსაღეს.

უმაღლეს სასწავლებლებში ჯერ კიდევ ხშირია დარღვევები, გაცდენები, საკმარისი არ არის აკადემიური წარმატება, დაბალია ბევრი დისციპლინის სწავლების დონე, არის გამომძალველობისა და პროტექციონიზმის ფაქტები. გაუგებარ სახეს იძენს ჩვენი თანამემამულეების სასწავლებლად რეპუბლიკის ფარგლებს გარეთ გამგზავრება, განსაკუთრებით თუ ეს არიან პირები, რომლებმაც სრულიად არ იციან რუსული ენა. კალინინის, როსტოვისა და სხვა ქალაქების უმაღლეს სასწავლებლებში გამოვლენილი მეტისმეტად უხეში დარღვევები ცხადყოფს, რომ სრულებით ვერ ვმართავთ ამ პროცესებს. და ძალიან კარგი, რომ საქართველოს ალკკ ცენტრალურმა კომიტეტმა კონკრეტულად მოჰკიდა ხელი ამ პრობლემის შესწავლას. ალბათ, საჭიროა გამოვიჩინოთ მეტი პრინციპულობა საშუალო სკოლების კურსდამთავრებულებისათვის დანასიათებების მიეცემისას. აქ ძალიან ბევრი საკითხი დაგროვდა, და მათი გადადება არ შეიძლება, მეტადრე თუ გავითვალისწინებთ მკაცრ კრიტიკას, რომელსაც შეიცავს სკკპ ცენტრალურ კომიტეტთან არსებული პარტიული კონტროლის კომიტეტის დადგენილება, რომელმაც შეისწავლა რესპუბლიკაში უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების დაყენების საქმე.

დღეს გაუნაწილებელი რჩება უმაღლესი სასწავლებლების კურსდამთავრებულთა დაახლოებით 20 პროცენტი. კატასტროფულად იზრდება იმ სპეციალისტთა რაცხვი, რომლებიც არ არიან უზრუნველყოფილი შრომითი მოწყობით; განსაკუთრებით ქალაქ თბილისში, ამავე დროს ბევრ საწარმოში, ბევრ დარგში აკლიათ მუშები, შრომითი კოლექტივები ივსება მხოლოდ და მხოლოდ სოფლის ახალგაზრდობის ხარჯზე, რის გამოც ცარიელდება ჩვენი სოფლები. ყოველივე ამას შეიძლება დამღუპველი სოციალური შედეგები მოჰყვეს.

რა თქმა უნდა, კვლავაც უნდა წავახალისოთ ახალგაზრდობის ლტოლვა ცოდნისაკენ. მაგრამ ცოდნა და განათლების ცენზი

ვარწმუნებდეთ ცხოვრების ლოგიკით

ახალგაზრდობისადმი ნამდვილი ნდობა შესაძლებელია მხოლოდ მისი მტკიცე შეგნებული ფსიქიპლინის, ღრმა იდეურ-თეორიული მომზადების პირობით, ითქვა ყრილობაზე. ახალგაზრდებისთვის ჩვეული აქტიურობა, ენერგიულობა, ძიების სურვილი სულაც არ ნიშნავს, რომ მათი ზნეობრივი და პოლიტიკური ენერგია თავისთავად წარიმართება საჭირო კალაპოტით. ახალგაზრდობის წრეში დემოკრატიზმისა და თვითმმართველობის განვითარება მჭიდროდ არის დაკავშირებული გულმოდგინე იდეურ-აღმზრდელობითს მუშაობასთან, განათლებასთან და თვითგანათლებასთან.

დღეს, როცა პარტიის, ქვეყნის, კომკავშირის წინაშე თვისებრივად ახალი ამოცანები დგება, საჭიროა აგრეთვე თვისებრივად ახალი შემობრუნება აზროვნებაში, დაკისრებული საქმისადმი დამოკიდებულებაში. უნდა წავახალისოთ და განვავითაროთ ახალგაზრდობაში ყველა საუკეთესო თვისება, პარტიისადმი მისი ერთგულება, პატიოსნება, პატრიოტიზმი და ინტერნაციონალიზმი. როგორ დაგვეხმარა ეს თვისებები, რა დამაჯერებლად გამოვლინდა ისინი დასავლეთ საქართველოში ამასწინანდელი სტიქიური უბედურების დროს! კომუნისტების, კომკავშირელების, მეომრების, ყველა მშრომელის ვაკაკაცობა და გმირობა რომ არა, შედეგები შეიძლებოდა უფრო სერიოზული და ტრაგიკული ყოფილიყო. რამდენიმე საათში პარტიუთა, საბჭოთა, სამეურნეო ორგანოების, კომკავშირული ორგანიზაციების, ჯარის ქვეგანაყოფების მეცადინეობით მოვახდინეთ ყველა დაზარალებულის ევაკუაცია, უზრუნველვყავით ისინი ჭერით და სითბოთი. რესპუბლიკის კომკავშირულმა ორგანიზაციებმა მათი დახმარების ფონდში უკვე გადარიცხეს მილიონ მანეთზე მეტი, გაუგზავნეს ტანსაცმელი, პირველ ხანებში საჭირო სხვა ნივთები.

მაგრამ ნიშნეულობლივია არა იმდენად ეს, რამდენადაც თვით რესპუბლიკისათვის თავსდამტყდარი უბედურებისადმი დამოკიდებულება. მან შეაკავშირა ახალგაზრდობა. ათასობით ქალაშვილმა და ჭაბუკმა გამოთქვა მზადყოფნა დაუყოვნებლივ გაეშუროს და მონაწილეობა მიიღოს სახალხო მეურნეობის ობიექტებისა და საცხოვრებელი სახლების აღდგენის სამუშაოებში. და ასეთი შემართება ახლა უაღრესად საჭიროა. დიდი სიძნელეების მიუხედავად პარტიამ და მთავრობამ რესპუბლიკას მნიშვნელოვანი მატერიალური დახმარება გაუწიეს. უნდა მივაღწიოთ, რომ ამ სახსრებიდან არცერთი კაპიკი არ დაიკარგოს. სანიმუშოდ უნდა მოვაგვაროთ სტუდენტური სამშენებლო რაზმების, იმ ახალგაზრდა სპეციალისტების საქმიანობა, რომლებმაც გამოთქვეს სურვილი უბედურების რაიონებში იმუშაონ თავიანთი მორიგი ვეებებების დროს და ა. შ. საქართველოს ალკკ ცენტრალური კომიტეტი ყველა დაინტერესებულ სამინისტროსთან და უწყებასთან, უწმინარეს ყოველისა მშენებლობის სამინისტროსთან, სახაგრომშენთან ერთად სანიმუშოდ უნდა მოემზადოს მომავალი შრომითი სემესტრისათვის, გამოიყენოს იგი ახალგაზრდობის ინტერნაციონალური და პატრიოტული აღზრდის გაღრმავებისათვის.

ცხოვრება თავად გვიჩვენებს ასობით და ათასობით დამაჯერებელ მაგალითს. რა გულთბილად და ზრუნვით მიიღეს ზვავებისაგან დაზარალებული სვანეთის მცხოვრებლები ქალაქ მარნეულის, მარნეულის, ბოლნისის, გარდაბნის, დმანისის, საგარეჯოს, თეთრი წყაროსა და სხვა რაიონების მშრომელებმა. რა ზრუნვა გამოიჩინეს მათდამი, როგორ დაუთმეს ახალი კეთილმოწყობილი ბინები. საქართველო მთელი ქვეყნისაგან ძმურ მხარდაჭერას გრძნობდა. იგი გამოიხატა ადამიანთა მზადყოფნით, ჩამოვიდნენ და აღმოფხვრან სტიქიის შედეგები, ფულადი გზავნილებით, უბარალოდ გულთბილი, გამამხნევებელი სიტყვებით, სოლიდარობით, რაც ძალასა და ენერგიას გვმატებდა.

და განა შეიძლება დავივიწყოთ რიგითი რაჰიპ მამედოვის გმირობა, რომელმაც თავისი ჯვაშანტრანსპორტიორით გადაარჩინა ხობის რაიონის დატბორილი სოფელ ჯალადიდის 28 მცხოვრები? მან სიცივესლე გასწირა და უკვდავება მოიპოვა ხალხის მადლიერ ხსოვნაში. მამაცი მეომარი ინტერნაციონალისტის შემორიალი აიგება მარნეულში. თბილისის სამხატვრო აკადემიის სტუდენტები ვმირის ბიუსტს დადგამენ აზერბაიჯანში მის მშობლიურ სოფელში. აქვე აღგება ახალი სკოლა. და ძალზე სწორად გადაწყვეტილება მიიღო საქართველოს ალკკ ცენტრალურმა კომიტეტმა, რომ მის ასაგებად გაგზავნის ინტერნაციონალური სამშენებლო რაზმები.

ინტერნაციონალიზმისა და პატრიოტიზმის შეუცვლელი სკოლაა საბჭოთა არმიის რიგებში სამსახური და რაც უფრო მეტი ახალგაზრდობა გაივლის მას წარმატებით, მით უფრო განმტკიცდება ჩვენი ზნეობრივი საფუძვლები, ფიზიკური წრთობა. რესპუბლიკის კომკავშირულმა ორგანიზაციებმა უფრო აქტიურად უნდა შეუწყონ ხელი სამხედრო კომისარიატებს, აღუძრან ახალგაზრდობას ჯარში სამსახურის სურვილი. აქ კი განსაკუთრებულ მნიშვნელობას იძენს რუსული ენის, დიდი ლენინის ენის დაუფლება. ეს არა მარტო ჩვენი დიდი ძმის—რუსი ხალხისადმი უდიდესი პატივისცემის ნიშანი, არამედ ადამიანის კულტურული დონის, თვალსაწიერის განმსაზღვრელი ცხოვრებისეული მოთხოვნილებაც არის. ოპტიმიზმს გვინერგავს ის, რომ ახალგაზრდობა ასე სათუთად ეკიდება თავისი ხალხის კულტურულ და ისტორიულ მემკვიდრეობას. მაგრამ ამასთან უნდა გვახსოვდეს, ხაზგასმით აღინიშნა ყრილობაზე, რომ მხოლოდ სხვა ერებისადმი პატივისცემით შეიძლება საკუთარი ეროვნული ღირსების გრძნობის დამკვიდრება. ახალგაზრდობის წრეში განსაკუთრებით შეუწყნარებელია ეროვნული შეზღუდულობის, ჯარჩაკეტილობის, თავმომწონეობის გამოვლინებანი. შეეცქირდეთ მხოლოდ წარსულს — ნიშნავს დავემსგავსოთ მიმავალ კაცს, რომელსაც თავი უკან აქვს მოტრაღნული და წინ არ იცქირება. ეროვნული გრძნობებით აპეკულაციას ყველაზე ხშირად ეწევიან უპატიოსნო, უსინდისო ადამიანები, რომლებსაც ამოძრავებთ პირადი ანგარებითი მიზნები, ცდილობენ შეიქმნან დამატებითი პრივილეგიები და ყალბი ავტორიტეტი. ამიტომ ინტერნაციონალიზმის იდეოლოგია, რომელზეც ვილაპარაკეთ საქართველოს კომპარტიის XXVII ყრილობაზე, უნდა გახდეს პიროვნების მთელი ზნეობრივ-პოლიტიკური მსოფლმხედველობის ფუძე. უნდა დავძლიოთ ახალგაზრდობის ეხოვრების რეალური პრობლემებისაგან ახალგაზრდობის იდეური და პოლიტიკური აღზრდის მოწყვეტა, რეალურად ჩავაბათ იგი ყველა საზოგადოებრივ საქმეში.

გარდაქმნა რეკონსტრუქციური, რთული და არაერთმნიშვნელოვანი პროცესია. მაგრამ არის უდავო აქსიომარიტებანი, თქვეს ორატორებმა, რომლებსაც ყველა თანამშრომელი უნდა ეიცავდეთ, ჩვენი შეზღუდულებითა და მოჭმეებით ვამკვიდრებდეთ. განა აშკარა არ არის ის, რომ საჭიროა ბრძოლა სიცრუის, პირფერობის, მაამებლობის, უპასუხისმგებლობისა და დოყლაპაობის, ბიროკრატიზმის, მოჩვენებითობის წინააღმდეგ, რომელმაც, სამწუხაროდ, ღრმად გაიდგა ფესვები?

გვაწუხებს, რომ კომკავშირულ ორგანიზაციებში ხშირია მეტისმეტი ორგანიზებულობა, ქაღალდების ბუმი. რას ამლევს ეს თვით კომკავშირელებს? სრულიად არაფერს. და ეს ამხანაგებმა დღეს აღნიშნეს.

ავიღოთ სპორტი. რას ნიშნავს „ჩათვლა“ ანგარიშებში, თუ სკოლის მოსწავლეთა 10 პროცენტი ჯანმრთელობის მდგომარეობის გამო განთავისუფლებულია ფიზიკურ კულტურის მეცადინეობისაგან? ავტორიტეტს კარგავს სტუდენტური სპორტიც. ბევრი გაუგებარი რამ ხდება საყმაწვილო და ახალგაზრდული სპორტის ირგვლივ. დამფიქრებელია ის ფაქტი, რომ 16-დან 12 გუნდი სხვადასხვა დარღვევის გამო მოიხსნა „ტყავის ბურთის“ კლუბის პრიზისათვის ფინალურ ტურნირში მონაწილეობიდან. ნამდვილად უნდა გავზარდოთ ფიზიკულტურის მეცადინეობათა პოპულარობა, შევიმნათ ფიზიკურად ძლიერი, ლამაზი, განათლებული ქალაშვილისა და ჭაბუკის თავისებური ფეხბურთი, რომელთა მიბაძვის სურვილი ბევრს გაუჩნდება.

ფორმალიზმითა და თვალის აბეგვით, მოჩვენებითობით იწყება ბევრი არაჯანსაღი გამოვლინება, ვინაიდან მათში ყოველთვის თვალნათლივ იგრძნობა დაინტერესება გამოიყურებოდნენ სხვაზე უკეთ, თვალში ნაცარი შეაყაროონ სხვას. შედეგ კი შეიძლება ჩაეფლონ კერძომესაკუთრულ ჭაობში. ამას ხშირად უწყობს ხელს არასწორი ოჯახური აღზრდაც. თუ ბავშვისთვის პატარაობიდანვე ყიდულობენ ნივთებს, რომელთა ღირებულება სცილდება რამდენიმე თვის სარგოს, საეჭვოა, რომ მან შემდგომში შეძლოს ჩვენი მორალის მოთხოვნების აღქმა.

უშრომელი შემოსავალი, საქმისნობა, ბერკეთმეობა მეტად საშიში გამხრწნელი მიკრობია. მთა ნიადაგზე აქტიურად აღმოცენდება ისეთი უაღრესად საშიში სოციალური მოვლენები, როგორიც არის ლოთობა, ალკოჰოლიზმი, ნარკომანია. ეს კი ხომ ის ჭირია რომელიც შიგ გულში ჭრის საზოგადოებას, და ამიტომ გვჭირდება მის წინააღმდეგ ბრძოლის ერთიანი შეკავშირებული ფრონტი.

გასაგებია მშრომელ ადამიანთა აღშფოთება, როცა ისინი ხედავენ სრულიად ყმაწვილ კაცს, საკუთარი, ზოგჯერ კი უსტოური ავტომობილით რომ დაქრის. ბევრი აკადემიკოსი და სახალხო არტისტი ვერ მისცემს თავს ასეთი ფუფუნების უფლებას. იგი კი ძლევენ. უფრო სწორად მას აძლევენ ამის უფლებას. სწორედ ეს არის სოციალური უსამართლობა. და განსაკუთრებით გულსატკენია, როცა გაკიცხვის ნაცვლად იგი თავისი თანატოლების შურს ფერს. და ეს ამხანაგებმა დღეს აღნიშნეს.

ავიღოთ სპორტი. რას ნიშნავს „ჩათვლა“ ანგარიშებში, თუ სკოლის მოსწავლეთა 10 პროცენტი ჯანმრთელობის მდგომარეობის გამო განთავისუფლებულია ფიზიკურ კულტურის მეცადინეობისაგან? ავტორიტეტს კარგავს სტუდენტური სპორტიც. ბევრი გაუგებარი რამ ხდება საყმაწვილო და ახალგაზრდული სპორტის ირგვლივ. დამფიქრებელია ის ფაქტი, რომ 16-დან 12 გუნდი სხვადასხვა დარღვევის გამო მოიხსნა „ტყავის ბურთის“ კლუბის პრიზისათვის ფინალურ ტურნირში მონაწილეობიდან. ნამდვილად უნდა გავზარდოთ ფიზიკულტურის მეცადინეობათა პოპულარობა, შევიმნათ ფიზიკურად ძლიერი, ლამაზი, განათლებული ქალაშვილისა და ჭაბუკის თავისებური ფეხბურთ, რომელთა მიბაძვის სურვილი ბევრს გაუჩნდება.

ფორმალიზმითა და თვალის აბეგვით, მოჩვენებითობით იწყება ბევრი არაჯანსაღი გამოვლინება, ვინაიდან მათში ყოველთვის თვალნათლივ იგრძნობა დაინტერესება გამოიყურებოდნენ სხვაზე უკეთ, თვალში ნაცარი შეაყაროონ სხვას. შედეგ კი შეიძლება ჩაეფლონ კერძომესაკუთრულ ჭაობში. ამას ხშირად უწყობს ხელს არასწორი ოჯახური აღზრდაც. თუ ბავშვისთვის პატარაობიდანვე ყიდულობენ ნივთებს, რომელთა ღირებულება სცილდება რამდენიმე თვის სარგოს, საეჭვოა, რომ მან შემდგომში შეძლოს ჩვენი მორალის მოთხოვნების აღქმა.

უშრომელი შემოსავალი, საქმისნობა, ბერკეთმეობა მეტად საშიში გამხრწნელი მიკრობია. მთა ნიადაგზე აქტიურად აღმოცენდება ისეთი უაღრესად საშიში სოციალური მოვლენები, როგორიც არის ლოთობა, ალკოჰოლიზმი, ნარკომანია. ეს კი ხომ ის ჭირია რომელიც შიგ გულში ჭრის საზოგადოებას, და ამიტომ გვჭირდება მის წინააღმდეგ ბრძოლის ერთიანი შეკავშირებული ფრონტი.

გასაგებია მშრომელ ადამიანთა აღშფოთება, როცა ისინი ხედავენ სრულიად ყმაწვილ კაცს, საკუთარი, ზოგჯერ კი უსტოური ავტომობილით რომ დაქრის. ბევრი აკადემიკოსი და სახალხო არტისტი ვერ მისცემს თავს ასეთი ფუფუნების უფლებას. იგი კი ძლევენ. უფრო სწორად მას აძლევენ ამის უფლებას. სწორედ ეს არის სოციალური უსამართლობა. და განსაკუთრებით გულსატკენია, როცა გაკიცხვის ნაცვლად იგი თავისი თანატოლების შურს

კი არ ველოდოთ, ვიმოქმედოთ

კომკავშირი თავისთავად ახალგაზრდული თვითმმართველობის საიმედო, სოციალისტური შეზღუდლობის წლებით შემოწმებული ფორმაა, რომელიც ქალაშვილებსა და ჭაბუკებს აჩვენებს შრომის, სწავლის, ყოფა-ცხოვრებისა და დასვენების ორგანიზაციის მრავალი საკითხის დამოუკიდებლად გადაწყვეტას, ამაში მათ საზოგადოების ხელმძღვანელობაში.

კომკავშირი პარტიული კადრების რეზერვია. ამიტომ გადამწყვეტ მნიშვნელობას იძენს აგრეთვე კომკავშირულ სამუშაოზე კადრების სწორი შერჩევა. ახლა, გარდაქმნის პირობებში, განსაკუთრებით საჭიროა მივაღწიოთ, რომ აქ ვაწინაურებდეთ ნამდვილად ახალგაზრდა თაობის საუკეთესო, ყველაზე მცოდნე, ენერგიულ, პატიოსან და წესიერ წარმომადგენლებს. 5-6 წლის შემდეგ საიმედო, კომპეტენტური კადრები რომ გვყავდეს, რომლებსაც ორგანულად ექნებათ შეთვისებული ახალი მოთხოვნები, უკვე დღეს შესამჩნევად უნდა გავაუმჯობესოთ საკადრო მუშაობა კომკავშირში, გადაჭრით ვიბრძოლოთ პროტექციონიზმის, ტენდენციურობის, ზერელობის წინააღმდეგ. და პარტიულმა ორგანოებმა ყოველმხრივ უნდა შეუწყონ ხელი კომკავშირის კომიტეტებს ამ საკითხებში.

საიდუმლო არ არის, რომ ჯერ კიდევ ხშირად კომკავშირულ სამუშაოზე ახალგაზრდებს აწონიერებენ ვიღაცის ზარით, ვიღაცის თხოვნით, ზოგჯერ კი კავშირსშიგა მუშობაში აჭარა ჩარევის გზითაც. რაღა თქმა უნდა, ყოველ ასეთ ფაქტზე უაღრესად მკაცრი რეაგირება უნდა მოვახდინოთ. მეორე მხრივ, რესპუბლიკის კომკავშირული ორგანიზაციები აშკარად აგვიანებენ კადრების დაწინაურების დემოკრატიული მეთოდების ფართო განვითარებას. ახალგაზრდობა პოლიტიკური თვალსაზრისით საკმაოდ მოწიფული, ჭკვიანი გეგავს საიმისოდ, რომ სწორი არჩევანი მოაზდინოს. აუცილებელი უნდა ვნახოთ, ვინ მეთაურობს რესპუბლიკური ორგანოების, სამინისტროებისა და უწყებების კომკავშირულ ორგანიზაციებს. გავზარდოთ მათი როლი, უფრო ფართოდ დავაწინაუროთ აქ ახალგაზრდა კომუნისტები, რომლებსაც პასუხსაგები თანამდებობები უკავიათ. დაე ეს გახდეს მათთვის, როგორც მომავალი ხელმძღვანელებისათვის, სიმწიფის პირველი შემოწმება.

ᲙᲘᲗᲮᲕᲐ ᲞᲐᲡᲣᲮᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲛᲐᲨᲘ

ᲛᲝᲡᲐᲛᲖᲐᲓᲔᲑᲘᲡ ᲓᲠᲝᲐ ᲠᲝᲓᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲓᲐᲬᲘᲠᲣᲚᲘ ᲙᲐᲓᲠᲔᲑᲘᲡ ᲛᲝᲛᲖᲐᲓᲔᲑᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲞᲘᲝᲜᲔᲠᲣᲚᲘ ᲡᲐᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲘᲡ ᲠᲔᲖᲔᲠᲕᲘᲡ ᲨᲔᲥᲛᲜᲐ ᲓᲦᲔᲡ ᲐᲥᲢᲣᲐᲚᲣᲠᲘ ᲐᲛᲝᲪᲐᲜᲐ ᲒᲐᲜᲐᲗᲚᲔᲑᲘᲡ ᲡᲐᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲝᲡᲗᲐᲜ ᲓᲐᲛᲝᲙᲘᲓᲔᲑᲣᲚᲘ ᲞᲠᲝᲤᲔᲡᲘᲣᲠᲘ ᲡᲐᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲝᲡ ᲛᲘᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲘ ᲒᲐᲜᲐᲗᲚᲔᲑᲘᲡ ᲞᲠᲝᲒᲠᲐᲛᲘᲡ ᲠᲔᲐᲚᲘᲖᲐᲪᲘᲐᲨᲘᲪ. ᲐᲒᲠᲝᲡᲐᲛᲠᲔᲣᲚᲘ ᲙᲝᲛᲞᲚᲔᲥᲡᲘᲡ ᲑᲔᲕᲠ ᲓᲐᲠᲒᲨᲘ ᲨᲠᲝᲛᲝᲑᲔᲜ ᲣᲞᲘᲠᲐᲢᲔᲡᲣᲚᲐᲓ 50 ᲬᲔᲚᲡ ᲒᲐᲓᲐᲪᲘᲚᲔᲑᲣᲚᲘ ᲐᲓᲐᲛᲘᲐᲜᲔᲑᲘ. ᲡᲐᲓ ᲐᲠᲘᲡ ᲐᲛ ᲛᲝᲜᲐᲪᲕᲚᲝᲑᲐ? ᲠᲐ ᲙᲔᲗᲓᲔᲑᲐ ᲐᲛ ᲢᲔᲜᲓᲔᲜᲪᲘᲘᲡ ᲓᲐᲡᲐᲫᲚᲔᲕᲐᲓ? ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲐᲚᲙᲙ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲛᲐ ᲙᲝᲛᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲡ ᲠᲔᲖᲘᲡᲢᲠᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ ᲒᲐᲛᲝᲪᲮᲐᲓᲐ ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲙᲝᲛᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲡ ᲒᲐᲜᲘᲗᲚᲔᲑᲘᲗ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲘᲡ ᲤᲝᲠᲛᲐ. ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲐᲠᲐᲡᲐᲠᲘᲡ ᲡᲐᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲝᲗᲐ ᲙᲝᲛᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲡ ᲠᲔᲖᲘᲡᲢᲠᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ ᲒᲐᲛᲝᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲘᲡ ᲞᲠᲝᲒᲠᲐᲛᲐ ᲐᲠᲐᲡᲐᲠᲘᲡ ᲡᲐᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲝᲗᲐ ᲙᲝᲛᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲡ ᲠᲔᲖᲘᲡᲢᲠᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ ᲒᲐᲛᲝᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲘᲡ ᲞᲠᲝᲒᲠᲐᲛᲐ ᲐᲠᲐᲡᲐᲠᲘᲡ ᲡᲐᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲝᲗᲐ ᲙᲝᲛᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲡ ᲠᲔᲖᲘᲡᲢᲠᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ ᲒᲐ

ᲞᲘᲠᲐᲓᲘ ᲘᲜᲘᲪᲘᲐᲢᲘᲕᲐ ᲙᲝᲝᲞᲔᲠᲐᲢᲘᲕᲘᲡ ᲤᲐᲠᲒᲚᲔᲑᲨᲘ

ᲓᲘᲐᲚᲝᲒᲘ ᲛᲠᲒᲕᲐᲚ ᲛᲐᲒᲘᲓᲐᲡᲗᲐᲜ

**ᲡᲐᲣᲙᲔᲗᲔᲡᲝᲓ ᲔᲡᲐᲛᲔᲑᲐ ᲔᲠᲝᲛᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲪᲚᲙᲔᲣᲚᲘ ᲛᲝᲭᲚᲔᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐ ᲛᲗᲔᲚᲘ ᲡᲐᲮᲚᲝᲒᲐᲓᲝᲑᲘᲡ ᲘᲜᲘᲪᲘᲐᲢᲘᲕᲔᲑᲘᲡ ᲐᲮᲐᲚ ᲙᲝᲝᲞᲔᲠᲐᲢᲘᲕᲔᲑᲗᲐᲜ ᲓᲐᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲔᲑᲘᲗ, ᲠᲝᲛᲚᲔᲑᲘᲡᲐᲪ ᲐᲮᲚᲔᲑᲘᲡ ᲙᲘᲓᲔᲕ ᲠᲘᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲛᲘᲜᲘᲭᲔᲑᲣᲚᲘ. ᲠᲘᲗ ᲨᲔᲥᲛᲜᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲙᲘᲓᲔᲕ ᲠᲘᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲛᲘᲜᲘᲭᲔᲑᲣᲚᲘᲐ ᲘᲒᲘ ᲩᲕᲔᲣᲚᲔᲑᲠᲘᲕᲘ ᲡᲐᲮᲚᲗᲐᲛᲝᲥᲛᲔᲓᲔᲑᲐᲨᲘ. ᲛᲘᲗᲘ ᲨᲔᲥᲛᲜᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲐᲖᲔ ᲘᲧᲝᲗᲐᲡ ᲡᲮᲕᲐᲓᲐᲡᲮᲕᲐ ᲡᲐᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲝᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲣᲤᲠᲝ ᲡᲠᲣᲚᲘ ᲓᲐᲯᲔᲠᲔᲑᲘᲡᲐ. ᲜᲘᲗᲔᲑᲘᲡ ᲛᲝᲛᲖᲐᲓᲔᲑᲘᲗ ᲛᲝᲛᲮᲝᲠᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲣᲤᲠᲝ ᲡᲠᲣᲚᲘ ᲘᲜᲤᲝᲠᲛᲐᲪᲘᲘᲡ ᲛᲘᲦᲔᲑᲐᲡᲗᲐᲜ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲡ ᲓᲐᲛᲧᲐᲠᲔᲑᲐᲡᲗᲐᲜ ᲓᲐᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲔᲑᲘᲗ ᲛᲘᲦᲔᲑᲣᲚᲘ ᲞᲐᲡᲣᲮᲔᲑᲘ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ. ᲨᲔᲜᲘ ᲥᲔᲓᲒᲐᲜᲐᲧᲝᲤᲘᲡ ᲙᲘᲓᲔᲕ ᲠᲘᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲔᲑᲘᲗ ᲛᲘᲒᲘᲒᲠᲫᲔᲑᲓᲘ ᲛᲐᲒᲐᲚᲘᲗᲘ ᲛᲝᲛᲐᲒᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ. ᲨᲔᲜ ᲓᲐ ᲛᲘᲒᲘᲒᲠᲫᲔᲑᲘᲗ

„ზვავსაშიში მდგომარეობა გრძელდება“

საქართველოში სტიქიის ამბობჯრების, მის შედეგად გამოწვეული დიდი უბედურების შესახებ „პრავდა“ უკვე იუწყებოდა, ბატონ დღესაც პიდრომეტეოროლოგი გვატყობინებს: „რესპუბლიკის მთებში კვლავ ზვავსაშიში მდგომარეობაა“.

— რით შეიძლება აიხსნას წელს სტიქიის არნახული ამბობჯრება? როგორი მეტეოროლოგიური ვითარება ჩამოყალიბდა ახლა რესპუბლიკაში? — ამ კითხვებით მიმართა „პრავდის“ კორესპონდენტმა საქართველოს ჰიდრომეტეოროლოგიისა და ბუნების კონტროლის რესპუბლიკური სამმართველოს უფროსს მ. არდიას.

— სრული საფუძველი გვაქვს ვამტკიცოთ, რომ საქართველოს ტერიტორიაზე ასეთი დიდოვლობა დაკვირვების მთელი პერიოდის მანძილზე პირველად აღირიცხა, — თქვა მან. — ეს აიხსნება იმ ანომალიური სიტუაციების გასაოცარი დამთხვევით, რომლებიც წარმოიქმნა მიმდინარე წლის იანვარში, განსაკუთრებით კავკასიის ქედის სამხრეთი ფერდობების ტერიტორიაზე. მკვეთრად განსხვავებული ჰაერის მასების ერთმანეთში არევას მოჰყვა ატმოსფერული პროცესების გამძაფრება. დიდი კავკასიონის სამხრეთის ფერდობებმა გზა გადაუღობა ჰაერის ტენიან მასებს და მათი გაცივება გამოიწვია. ასეთ სიტუაციას ყველგან მოყვა არნახული ინტენსივობის თოვა. რესპუბლიკის ჩრდილოეთის ბევრ მთის რეგიონში თოვლის სიმაღლემ ოთხხუთ მეტრს მიაღწია. შემდეგ კი სამხრეთი ფერდობებიდან დაიწყო კატასტროფული ზვავების ჩამოწოლა. მოგვიანებით ძლიერმა წვიმამ მთებსა და ხეობებში დასავლეთ საქართველოს მთისწინეთში თოვლის ინტენსიური დნობა გამოიწვია. მდინარეებზე დაიწყო წყალმოვარდნა. მდინარე ყვირილაში და რიონის ქვემო წელში წყლის დონემ სამ-ოთხი მეტრით აიწია. მდინარეებმა გადმოლახეს ნაპირები, დატბორეს ქალაქები, სოფლები, სახალხოსამეურნეო ობიექტები.

ახლა რაც შეეხება საქართველოს მთებში დღევანდელ მდგომარეობას, რომელიც ყველას აინტერესებს. თებერვლის დამლევს მოეწყო თვითმფრინავებიდან კავკასიონის ქედის სამხრეთი ფერდობების შესწავლა. აღმოჩნდა, რომ მდინარეების ბზიფის, კოდორის, ენგურის, ხობის, ტეხურის, ცხენისწყლის, რიონის, ლიახვის, ქსნის, არაგვის, ივრის აუზებში თოვლის სისქე სამჯერ, ოთხჯერ აღემატება ნორმას. მოსალოდნელია ყველა მდინარეზე დიდი საგაზაფხულო წყალდიდობა, რომელმაც შეიძლება საშიშ მასშტაბს მიაღწიოს. ლენტეხში, მაგალითად, განსაკუთრებულ შეშფოთებას იწვევს მდინარე ლასკადერა, რომლის კალაპოტი სავსეა ნაყარით, რამაც შეიძლება მეწყრის შედეგად ღვარცოფები გამოიწვიოს.

პროგნოზის თანახმად, მარტში საქართველოში ჰაერის ტემპერატურა ნორმაზე ერთი-სამი გრადუსით მეტია მოსალოდნელი. თვის დამლევისათვის მაღალი მთის რაიონებშიც კი ღამით ტემპერატურა ნულის ქვემოთ არ დაეცემა. ეს ზვავების მასობრივ ჩამოწოლას გამოიწვევს.

ბუნებრივია, ბევრი საგანგაშო საკითხი დგება საქართველოს დედაქალაქის — თბილისის მცხოვრებთა წინაშე: რას იზამს მდინარე მტკვარი? მოსალოდნელი წყალმოვარდნა, აქ, როგორც ყველაფრიდან ჩანს, მრავალი წლის მაქსიმუმს მიუახლოვდება. საშშროებას ქმნის მდინარის ის მონაკვეთი, რომელიც ქალაქის ზემოთ მდებარეობს, სადაც მთავრდება სანაპირო. ამიტომ პიდრომეტეოროლოგთა რეკომენდაციით, აქ უნდა ამენიღოს დამცველი ჯებირები. უეჭველია, მტკვარში არაგვის ნაკადის რეგულირებაში დადებით როლს შეასრულებს ბარშან საეკსპლოატაციოდ გადაცემული ენინგალის ჰიდროელექტროსადგური და მისი წყალსაცავი.

გ. ლებანიძე,
(„პრავდის“ კორ.).

ქ. თბილისი. „პრავდა“. 8 მარტი.

სტიქია და ადამიანები

სამარადისოდ ხალხის ხსოვნაში

თბილისა ქვეყანამ შეიტყო ოცი წლის ბინრბაიჯანელი ბიბუკის, ხაბეგოთა არმენის შემორის რაჰიმ მამედოვის გმირობა. თავისი სიცოცხლის ფასად მან 28 კაცი გადაარჩინა სოფელ ჭალადიდში, რომელსაც თავს სტიქია დაატყდა. სამარადისოდ დარჩება ხსოვნაში მეომარი-ინტერნაციონალისტის სახელი. მისი სახელი ეწოდა კუჩას სოფელში, დიდგმები ბიუსტი, მარნეულის მეგობრობის მუზეუმში კი მას მიეძღვნა სტენდი.

სურათზე: ამერიდან ხობის რაიონის სოფელ ჭალადიდის ამ კუჩას რაჰიმ მამედოვის სახელი დარქმევა.

ბ. რუხაძისა და გ. ცაბარლის ფოტო (საქინფორმის ფოტოქრონიკა).

საკუთარ ჭერქვეშ იგულეთ თავი

საბარეიზოს რაიონის მშრომელებმა ერთ-ერთმა პირველმა გაუღეს კარი დასავლეთ საქართველოში სტიქიით შეპარვებულ თანამოძმეთ. სოფელმა უდაბნომ 25 ოჯახი მიიღო და დაბინავა.

— ჰოდა, — გვეუბნება საგარეჯოს მეფრინველეობის ფაბრიკის დირექტორი ელგუჯა დუჩიძე, — ჩვენმა მშრომელებმაც ერთსულოვნად გადაწყვიტეს სვანებისათვის დაგვეთმო ფაბრიკის ერთი 12-ბინიანი და ერთიც 8-ბინიანი სახლი, სამუშაოების მოკლე დროში შესრულებას მარტო ჩვენი ძალებით ვერ შევძლებდით, დახმარებისათვის მივმართეთ გაერთიანება „საქფრინველმრეწვის“ სარემონტო-სამშენებლო სამმართველოს. მისმა ხელმძღვანელებმა გადაწყვეტილება მოგვიწონეს, 12-ბინიანი სახლის უსასყიდლოდ შეკეთება აღვგითქვეს.

დირექტორი ცემენტის, გაჯის გროვებს, საღებავების ყუთებს გვერდს უვლის და მეორე სართულისაკენ მიგვიძღვება. აქ უკვე დაუმთავრებიათ შელესვა, გათბობისა და სანტექნიკის სამუშაოები, ზოგან კარ-ფანჯარა მთლიანად შეუცვლიათ, ზოგან ახალი მინები ჩაუსვამთ. ახლა სამღებრო სამუშაოს ასრულებენ. სახურავიც მთლიანად გამოუცვლია. მთელ შენობაში ჯერ კიდევ საღებავისა და ბათქაშის სუნი ტრიალებს.

მოწონავე მუშები გვაინტერესებს, მაგრამ სამუშაოთა მწარმოებელი ადგილზე არ არიან და თავად მუშებს ვეკითხებით ვინ უფრო გამოიჩინა თავი. ისინიც ელექტროტორის მემანქანეს მამია წოქარაშვილს, დურგლებს ვახტანგ დოხტურიშვილსა და ვაჟა ლურსმანაშვილს, მუშებს ნოდარ ბეჟიტაშვილს, გურამ რთველაძეს, ორუჯრამაზოვს, მძღოლს ალეკო ბეჟიტაშვილს, კალატოზებს ადილხან ხალილოვსა და ფილარ მახარამოვს გვისახელებენ.

სახლის აღდგენა-გარემონტებაში, მართლაც რომ, უყოჩაღიათ ბრიგადირს გურამ გრძელიშვილს, მწიფებელ მუშებს ზალიკო ჭიკარტაძეს, ოთარ მეზვრიშვილს, ვანო ქიზიყურაშვილს, ზაურ ხოსიტაშვილს, დურგალს ვანო მეკოკიშვილს და სხვებს.

ერთი კვირაც და, აქაურობა მზად იქნება განსაცდელს გამორიდებულ მოძმეთა მისაღებად.

გაზეთი „ივრის განთიადი“ — „კომუნისტის“ კოლექტიური კორესპონდენტი.

გამარჯვებული ნანარმოებები

ულუბიანი სახალხო თეატრებისა და თეატრალური კოლექტივებისათვის ერთმოქმედებიანი პიესების და თვითმოქმედი მუსიკალური კოლექტივებისათვის საგუნდო პატრიოტული და საესტრადო სიმღერების შესაქმნელად გამოცხადებული რესპუბლიკური კონკურსების შედეგები.

ძიუბრი, რომელსაც თავმჯდომარეობდა საქართველოს სახალხო არტისტი, პროფესორი ი. კეკელიძე, განსაზღვრა საუკეთესო მუსიკალურ ნაწარმოებთა ავტორები. პირველი პრემია ამ კონკურსშიც არავის არ მინიჭებია.

მეორე პრემიებით დაჯილდოვდნენ კომპოზიტორი ა. ჩიმაკაძე — საგუნდო პატრიოტული სიმღერისათვის „შენ საქართველოს ქერჩში იცავდი“ (სიტყვები შ. ქუთათელაძისა), საესტრადო სიმღერის ჟანრში მეორე პრემია მიენიჭათ კომპოზიტორებს დ. ტურაშვილს — სიმღერისათვის „ვერ შეამჩნიე“ (სიტყვები მ. ფოცხიშვილისა) და შ. მილორავას — სიმღერისთვის „ახალგაზრდული“ (ე. დიდიმამიშვილის ლექსი).

ორი შესანიშნავი პრემია მიენიჭა აგრეთვე შ. მილორავას საგუნდო პატრიოტული სიმღერებისათვის „ვინც თქვა ლექსი პირველმა“ (გ. ლეონიძის ტექსტი) და „შენ გაგიმარჯოს“ (სიტყვები ა. ბეგიშვილისა).

წამახალისებელი პრემიები დაიმსახურეს ფიზიკოსმა დ. ალელიშვილმა — პიესისათვის „ერთი პლუს ერთი...“, მწერალმა ვ. დადიანიძემ — პიესისათვის „ხე ალვად ამოდიოდა“, ეკონომისტმა გ. გამსახურდიამ — პიესისათვის „გლადიატორი“, იურისტმა გ. მამაცაშვილმა — პიესისათვის „იმ ერთისაკენ“.

• • •

ძიუბრიმ, რომელსაც თავმჯდომარეობდა საქართველოს სახალხო არტისტი, პროფესორი ი. კეკელიძე, განსაზღვრა საუკეთესო მუსიკალურ ნაწარმოებთა ავტორები. პირველი პრემია ამ კონკურსშიც არავის არ მინიჭებია.

მეორე პრემიებით დაჯილდოვდნენ კომპოზიტორი ა. ჩიმაკაძე — საგუნდო პატრიოტული სიმღერისათვის „შენ საქართველოს ქერჩში იცავდი“ (სიტყვები შ. ქუთათელაძისა), საესტრადო სიმღერის ჟანრში მეორე პრემია მიენიჭათ კომპოზიტორებს დ. ტურაშვილს — სიმღერისათვის „ვერ შეამჩნიე“ (სიტყვები მ. ფოცხიშვილისა) და შ. მილორავას — სიმღერისთვის „ახალგაზრდული“ (ე. დიდიმამიშვილის ლექსი).

ორი შესანიშნავი პრემია მიენიჭა აგრეთვე შ. მილორავას საგუნდო პატრიოტული სიმღერებისათვის „ვინც თქვა ლექსი პირველმა“ (გ. ლეონიძის ტექსტი) და „შენ გაგიმარჯოს“ (სიტყვები ა. ბეგიშვილისა).

(საქინფორმი).

ძღვნად მშობელ ხალხს

დღეს საქართველოში მარტო სპეციალისტებმა თუ იციან ფელიქს გრიგოლის ძე ვარლამიშვილის სახელი. ბედმა თავისებურად წარმართა ამ ნიჭიერი მხატვრის ცხოვრება. 1928 წელს იგი საფრანგეთში გაეგზავნა, რომ გაეღრმავებინა ცოდნა სახვით ხელოვნებაში და ისე მოხდა, რომ იგი დარჩა საზღვარგარეთ და იქ გარდაიცვალა შარშან 83 წლისა. მთელი ამ წლების მანძილზე იგი მუდამ ოცნებობდა სამშობლოში დაბრუნებას. ხოლო მის პალიტრას ამკარად ამჩნევია სამშობლოს გამო ნოსტალგიის კვალი. თავისი მოქალაქეობრივი კრედო მან იმით გამოხატა, რომ ისურვა მშობლიური ხალხისთვის ძღვნად გადმოეცა თავისი ნამუშევრების ნაწილი. ქართულ ენაზე მან კატალოგში აღნიშნა ნამუშევრები, რომლებიც მშობელ ხალხს აჩუქა. მაგრამ მისი ნების შესრულება მოუხდა ცოლს — სილა ვარლამიშვილს, ეროვნებით ფრანგს, რომელსაც უსაზღვროდ უყვარს შორეული და უცნობი საქართველო. ეს მან გადასცა ნამუშევრები სსრ კავშირის სახალხო მხატვარს, ლენინური და სახელმწიფო პრემიების laureatს ზურაბ წერეთელს, რომელიც საფრანგეთში მუშაობდა და აფორმებდა პარიზში იუნესკოს შენობის ფასადს. „ახლა, უთხრა მან მხატვარს, როცა ჩემი მეუღლის ნება შევასრულე, შემიძლია მშვიდად ვიყო. იგი ასე ოცნებობდა ამ დღეზე!“.

7 მარტს გაიმართა საქართველოს ხელოვნების მუზეუმისათვის ფ. ვარლამიშვილის ნამუშევრების გადაცემა. შესასვლელთან კიდია ტილოზე თავდახრილი ფ. ვარლამიშვილის ფოტოპორტრეტი. გვერდით კი ათი მისი ნამუშევარია — შვიდი ფერწერული და სამი გრაფიკული: „ზამთარი“, „მინდვრებში“, „მეთევზეები“, „სოფლის დღესასწაული“, „მინდორში მუშაობა“, „ძველი თბილისი“, „მკა“, „მემამწვნე“, „საზეიმო დღე“, „მოგზაურობა“.

— თბილისში, კერძო კოლექციებში, — თქვა ვერნისაჟზე საქართველოს ხელოვნების მუზეუმის დირექტორმა თ. სანიკიძემ, — არის ფ. ვარლამიშვილის სხვა ნამუშევრებიც. მათი მფლობელები ხალისით დაგვთანხმნენ გადმოგვცენ ეს სურათები მხატვრის პირველი პერსონალური გამოფენისათვის, რომლის მოწყობასაც უახლოეს ხანში ვაპირებთ.

ფ. ვარლამიშვილის შემოქმედების შესახებ ვერნისაჟზე ილაპარაკეს ზ. წერეთელმა, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსმა ვ. ბერიძემ, რომელიც პირადად იცნობდა მხატვარს.

შეკრებილებმა გულთბილი მადლობა გადაუხადეს ზ. წერეთელს, რომელმაც მუზეუმს გადასცა დოკუმენტები, რომლებიც ადასტურებენ, რომ ამიერიდან ფ. ვარლამიშვილის ნამუშევრები ქართველი ხალხის კუთვნილებაა. (საქინფორმი).

სურათებზე: რეპროდუქცია ფ. ვარლამიშვილის სურათებისა „ძველი თბილისი“ და „მეთევზეები“, რომლებიც საჩუქრად უბოძა ქართველ ხალხს.

მ. დათიკაშვილის ფოტო (საქინფორმის ფოტოქრონიკა).

ინფექცია საზღვრებს არ ცნობს

ამბობენ, ევას და ადამის შექმნა და ვენერიულ დაავადებათა გაჩენა ერთდროულად მოხდაო. ეს დაავადებანი, მათ შორის სიფილისი და გონორეა, ძველთაგანვე გლობალური მასშტაბისა იყო და XVII-XVIII საუკუნეებში უბედურებადაც კი ითვლებოდა. ამჟამად ეს სნეულებანი მსოფლიოს თითქმის ყველა ქვეყანაშია გავრცელებული, მაგრამ მისი ენდემური კერები ძირითადად აფრიკაში, სამხრეთ-აღმოსავლეთ აზიაში, სამხრეთ ამერიკასა და წყნარ ოკეანის დასავლეთი ნაწილის ქვეყნებში ვლინდება. ამერიკაში ინფექციურ დაავადებათა შორის სიფილისი მესამე ადგილზეა, გონორეისა და ჩუტყვავილას შემდეგ.

დაავადების დიაგნოსტიკისა და მკურნალობის მეთოდების სისტემატური სრულყოფის გამო საგრძნობლად შეიცირდა როგორც დაავადების შემთხვევები, ისე მისი ძძიძე გართულეები. მიუხედავად ამისა, სიფილისი აფრიკასა და სხვა განვითარებად ქვეყნებში წინანდებურად ძოქმედებს ორსულთა, ხაყოფთა და ახალშობილთა ჯანმრთელობაზე, რადგან ეს ინფექცია დედის სისხლით ნაყოფზე გადადის, მკვდრად შობადობას და ხაადრეულ ძმობიარობას იწვევს.

გონორეა, რომელიც ახტიბიოტიკების ძოელი არსებალის შექმნის შედეგად თითქოს ლიკვიდირებული იყო, ბოლო ხანს კვლავ გავრცელდა (ზოგ ქვეყანაში ენდემიისა და ეპიდემიის სახით), რაც ძირითადად მისი გამოშწვევის — რეზისტენტული შტამების განვითარებით, თვითმკურნალობით და, კერძოდ, მკურნალობით (შეუფერებელი პრეპარატების, დოზებისა და სქემის გამოყენების გამო) აიხსნება. გონორეა ქალისა და მამაკაცის უხაყოფობის ხშირი მიზეზია, ამავე დროს მშობიარობის პერიოდში დაავადებული დედისაგან ინფექცია შეიძლება ხაყოფის თვალზე მოხვდეს და სიბრმავე გამოვთარდეს. ბოლო ხანს გართულდა გონორეის წინააღმდეგ ბრძოლა, რადგან დაავადებული ქალების 60 პროცენტში და მამაკაცების 10 პროცენტში თითქმის ასიმპტომურად მიმდინარეობს.

ვინ წარმოიდგენდა 10-15 წლის წინათ, რომ ისეთი კლასიკური, ტრადიციული ვენერული დაავადებანი, როგორიც სიფილისი და გონორეაა, უკანა პლანზე გადავიდოდა და ადგილს დაუთმობდა არაკლასიკურ, არატრადიციულ „მეორე თაობის“, ეგრეთ წოდებულ სქესობრივი გზით გადამდებ დაავადებებს, რომლებიც გაცილებით ფართოდ გავრცელდა. ამ ინფექციებით წელიწადში ყოველი მეოცე მოზარდი ან ახალგაზრდა ავადდება. სქესობრივი გზით გადამდებ დაავადებათა ასეთი ეპიდემია განპირობებულია მიზეზთა მთელი რიგი ფაქტორების კომპლექსით: დემოგრაფიული, სოციალური და სამედიცინო ხასიათის ფაქტორები, რადიკალური ცვლილებები სექსუალურ ქცევებში, ოჯახზე ტრადიციული შეხედულებების შეცვლა, ხშირი განკერწინებები, კაპიტალისტური საწყაროს სარეკლამო კინოფილმების და ლიტერატურის ზემოქმედება ახალგაზრდებზე, რაც ხელს უწყობს სექსუალურ ურთიერთობაზე შეხედულებათა გამარტივებას და სხვა.

დღეისათვის ცხობილია სქესობრივი გზით გადამდებ დაავადებათა 20-ზე მეტი გამოშწვევი — ბაქტერიები, ვირუსები, პარაზიტები, სოკოები და სხვა, რომლებიც შარდსასქესო ორგანოების ანთებით დაავადებებს იწვევს.

სქესობრივი გზით გადამდებ დაავადებათა გამომწვევებიდან უფრო გავრცელებულია ეგრეთ წოდებული ქლამიდია ტრაქომატისი და ურეაპლაზმა, რომლებიც დღეისათვის შარდსასქესო ორგანოების ანთების ყველაზე ხშირ გამომწვევად ითვლება. ქალებში ისინი ფალოპიუსის მილების ანთებას, ნაწიბურების გაჩენას და მათ გაუვალობას იწვევს, ეს კი უშვილობის მიზეზი ხდება.

სიფილისი